

翻譯文學

張文良

Puyar Labang

U suwal nu i amisay a Pangcah

南勢阿美語

花蓮高中族語教師

❖ 創作理念

Ira ku semuwalay, u sapakungku tu wawa asuwal, unanutu'as hen. Nanu ayaway hen. Nanu nisimsiman hen. Nanu nipakuwah hen. Nika anusulinay, caay ka hatini, iraaca ku tungal.

1. usapakungku tu wawa, unu tua's hen. Usaka remahadtu.
2. usapakungku tu wawa, unanu ayaway hen, usaka ayawtu.
3. usapakungku tu wawa, unisimsiman, usaka 'uriptu.

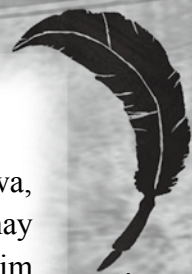
Usapakuku tu wawa, ira ku tadamaanay a sadak, u susup nu punu', atu suped nu maamana'. Marepet kunu aniniya a demak, iraaca ku i balucu'ay nu mita, dadahal ku mamelawan.

Usapakungku tu wawa a cudad, matiya u sapatinaku nu pangcah. Micuyaku tina cuda, mangalay a mibuhat tu nisimsim na pangcah, mitelak cac tunu mita a selangawan, palalan tu wawa a micudad, i payniyaniyaru'.

童話有人說是原始的、是過去的、是想像的、是誇張的，事實上童話絕不只這些：

1. 童話既是原始的，也是文明的；2. 童話既是過去的，也是未來的；3. 童話是想像的，也是生活的。更重要的是，童話是智慧的，也是經驗的累積。它使我們除擁有現實之外，更給了我們一個屬於心靈的、無限的空間。

童話如同我們阿美族的諺語、伊索寓言之類（sapa tinaku）。本文翻譯之動機，啟發族人新的思維，把我們原有的加以發揚，更啟發我們青少年學子讀物領域，能邁向大眾化。

Naw tatakula' mala wawa nu Hungti

Una tu'as hen, naira kuya Hungti, aluman ku nisubucan tu babahiyen a wawa, ira kuya sasabaay micidek ku bangcal nira, ci Cinghua-Kungcu han nu alumanay kuni pangangan (Cinghua-Kungcu a babahi a wawaan nu Hungti, matiya u ekim ku bukes). Masa limucedan tu ci Cinghua-Kungcu, matiya u baru nu hana ku bangcal. Anu mitaelib ku cidal, maekek nu bangcal, caykancay masa tuku ku rakat a mimelaw.

I tepar nu Ceng-Paw (Ceng-Paw, nisanga'an tu kakitilaan nu Hungti atu masamaanay ku nika'urip a tamdaw, sebengan rangatan ku liyut, caay pacumud tu kala tamtamdaw) ira kuya dadahalay a kilakilangan, ira kira tataakay, tarakaway a kilang nu bangas, ilan u nira bangas, ira kuya tingalaway a tebun. Yu caledes tu lalud, tayni kira wawa nu Hungti i tepar nu tebun mikisasaepi'. Anu caay kalipahak ku balucu' nira, taynititu cira a misalama tu Cing-Ciw (Cing-Ciw unu ekim a nisanga'an tu mali, malikat misabelabelat) nisanga'an nu i lalabuway, u mabanaay tunu ekim a demak. Ina Cing-Ciw iri, u sakaulahan nira Kung-Cu a sasalaman. Alamaanan tatuden nira a mibahkul i kudul, cakep hantu tu kamay, haensa a misalama. Kana hantu awaay ku cabay nira a malhulul, lipahak tu ku balucu' ni Kung-Cu.

Yu cacay a remiad, cacay ci Cinghua-Kungcu a misalama tu Cing-Ciw, nami tatuden a pata kudukudulen, nika nacaay ka cakep nu kamay nira, mahetik i tebun ku Cing-Ciw.

Ci Cinghua-Kungcu, mamelaw nira kahetik nu Cing-Ciw i tebun, kulu... saan a mulenek i tebun, matalaw cira a miyala, tanu tangic satu. Tata'ang ku rarum nu balucu' nira. Mangalay a talanu kira cidal, a mipadang a miyala tu Cing-Ciw, mangalay a mimelaw aca tu lipahak nu pising nira.

“Cinghua-Kungcu, mamaan saw kisu? Kiya hatinitu ku rarum nu misu a temangic?” saan a semuwal kira tataakay a tatakula'. Paengaw satu a mimelaw ci Cinghua-Kungcu, mamelaw nira kira tataakay a tatakula', maru'tu i tapi'ingan nu tebun. Tangicsa ci Cinghua-Kungcu a pacaub, “Mahetik i tebun ku Cing-Ciw nu maku, caay karawis nu maku...”

“Cinghua-Kungcu, hantu ka temangic, anu sulinay a mangalay kisu tira Cing-Ciw, padangaw tu nu maku a miyala.” saan kira tatakula'.

翻譯文學

“Hay, padangen kaku a miyala tira Cing-Ciw, anu maan ku kangalayan nu misu, a iratu ku sapakaulah nu maku i tisuwan. Anu buduy haw? Anu budawan haw?” satu a mipalita’ ci Cinghua-Kungcu.

Pacaub satu kira tatakula’, “Caay kaku kangalay tu maan, nika anu paririd kisu a malecabay kita a misalama, malecabay kita a kemaen, mikihatiya a kemaen tu i kariyasay a kakaenen, atu minanum tu i saetianay a salang nu lusay, misulul aca a mabuti’ kaku i raemeday, dihekuway a kakabutian nu misu....”

Tangsulsa a mihay kira Cinghua-Kungcu, nika i balucu’ay nira a misimsim, uya kangalayan a Cing-Ciw a cacay. Pasuelin kira tatakula’ tu suwal ni Cinghua-Kungcu, sisa hitebu satu i tebung caay kira tatakula’. Caay katenes ku sasuritan, culal satu kira tatakula’, i kamayentu nu nira ku Cing-Ciw, pabeli hantu ku Cing-Ciw ci Cinghua-Kungcu. Tanu ulah satu ci Cinghua-Kungcu, nika awaay ku cacay nu suwal tu aray, u besuctu a micumud i Ceng-Paw.

Ang’ang satu kira tatakula’, “Cinghua-Kungcu aka henay, aka pilaliw, namisulutu kisu tu nipilunguc nu maku, mimaan milaliw kisu?” Itira hen kira tatakula’ i tepar nu tebung, milekal a miang’ang ci Cinghua-Kungcu. Ci Cinghua-Kungcu hantu mapawapawan tu tuya nikasasuwalan a demak. Mabalucu’ kira tatakula’, limek satu i rengurengusan, adadaen ku balucu’ a temangic.

Saka tusa a remiad i kalabiyen, malabi ci Cinghua-Kungcu atu Hungti u wama nu nira, i saediban unu adisaw a bekeluh a kakayraan. Matengil tu ku teka’ teka’ sananay a suni nu rakat nu tatakula’, micakat tangasa’ i kudukudul i panan nu kakalabiyen a masatuku.

“Pungpung! Pungpung! Pungpung!” “Cinghua-Kungcu buhatihen ku panan, pacumuden kaku, haenentu u nasuwalan nu misu.” satu kina tatakula’.

Mapacekuk ci Cinghua-Kungcu, sakalamkam satu a tayra i panan, sipakayra i adidiay a buhang a milasung. Mamelaw tu kira tatakula’, madikutu, mitalatu, mangalay a micumud. Mamelaw ni Kung-Cu, kira tatakula’. “Pung!” satu ku nipiedeb tu panan. Samangta’ satu ku pising, mapirpir ku balucu’ ni Kung-Cu, cememek tu ku tangal.

Mamelaw nira Hungti ku utiuh nu balucu’ ni Kung-Cu. Suwal satu a mitalibana’, “Mamaan saw kisu? Mabulaw haw ku balucu’ nu misu? U maan ku i

putalay nu panan? U tataakay a tamdaw haw? U adiping haw?”

Pacaub satu ci Kung-Cu, “Amaaw! Uya raecusay awaayay ku mamelawan a tatakula’ ku i putalay.”

“A mimaan kira tatakula’ a tayni i Huang-Kung?” satu kira Hungti.

A maanen a miliblib satu ku balucu’ ni Kung-Cu, sisa paytem cira a heminen a pasuwal ci Hungti. Sipakayra tu Cing-Ciw mahetik i tebun a demak. Maherek a mitengil ku Hungti, caay aca pakayra ci Kung-Cu. Masumad aca ku pising nu Hungti a macalibad.

I matini, caay kasaterep kuni pikungkung nira tatakula’. “Cinghua-Kungcu buhaten ku panan, aka kapawan tu nasuwalan nu misu!” satu kira tatakula’.

Makatengil kira Hungti tu suwal nu tatakula’, micerek a semuwal ci Kung-Cu, “Isu u Kung-Cu, aka paceba satu nasuwalan nu tireng, kalamkamen a mibuhat tu panan, pacumuden kira takakula’, makumud kita a malabi’.”

Ci Kung-Cu misimsim i balucu’, a maanen a caay pitengil tu suwal nu Hungti, sisa besuc satu a tayra a mibuhat tu panan. Buhat sahen ci Kung-Cu tu panan, tirbakud satu kira tatakula’ i elun ni Kung-Cu, mitirbakud aca i sapad nu kakaenan, awaay ku ngudungudu aca a kemaen, a micelip. Awaaytu ku ngalay a kemaen ci Kung-Cu.

Namikabi satu kira tatakula’, kemaen aca tu nu baduwac a titi nu rarapa, kemaen aca tu tadadateng, micelip aca tu salang nu lusay. Mahemin a kaenen ku i sapaday. Mabeculentu cira, mipa’pa’ tu tiyad nira. “Huway! Maan tu waca kinasalalabi’, mabecultu kaku, keriden kaku a tara i kakabutian nu misu, nanu misu tu a nisululan kiniyan.” saan ku tatakula’.

Misimsim ci Kung-Cu tu suwal nira tatakula’, a mabuti’ i kakabutian nu maku sa. Matalaw ci Kung-Cu, manay tanu tangic satu a caay kasaterep. Nika mipadang a semuwal ku Hungti tira tatakula’an, suwal satu ci Kung-Cu, “Anu ira ku mipadangay i tisuwan u kapahay ku balucu’ a tamdaw ku matiniyay, hereksa ku demak, aka kapawan tu balucu’ nu tau.”

U suwal nu Hungti a maanen a caay pitengil, ci Kung-Cu hantu cememektu ku tangal, yu remakat ku heni, keriden kira tatakula’ a tayra i kakabutian, u talaw

ku talaw aca ku balucu' ni Kung-Cu, matiyatu u sikalalutuman nu ayam ku banges nira.

Cumud sahen i kakabutian, sipibahkul ni Kung-Cu kira tatakula' i taruk, tuwa henupuk satu a temangic. Nika ira tatakula' awaay ku ngudungudu, a mitepar i ci Kung-Cu. Suwal satu kira tatakula', "A mabuti' tu kaku i kakabutian nu misu, na'ay kaku kabiti' i taruk, a maledi' kita saan. Una sululen tu nu misu kiniyan. Anu caay kisu pisulul, a tara kaku a pasuwal tu Hungti." saan kira tatakula'.

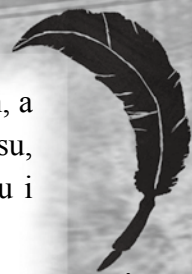
"Na'ay! Na'ay! Na'ay!" Sa kira Kung-Cu a milekal, sakilemel satu a mitengteng tu habalak, mirmir satu ku tireng nira. Caay paceba, u sulinayay ku suwal nira tatakula', sisa hitebu satu cira i kakabutian, mitepar ci Kung-Cu. Mapatay nu calibad ci Kung-Cu, sisa epud satu tu kakabutian, rapet hantu kira tatakula' a pati'ti' i cabeng. Tataak ku ngiha' a micihi, "Keday anu mirawraw i takuwan kisu, caaytu pimelaw i tisuwan."

Uya nipibahkul ni Kung-Cu tu tatakula', matiya u dita' nu sera, nama pati'ti' i cabeng, mahetik i karimucu' nu taruk. Nasaan satu nasipati'ti' kira tatakula'. Araw kakeduhan tuwaca, naun satu a masumad ku tireng nira tatakula', mapudac ku banges nira. Malalakapahay a babainay, i likul satu mala Wang-Ce kira tatakula' (Wang-Ce u wawa nu Hungti tu babainayan).

Mabahal ci Kung-Cu, caay pasuelin tu mata nira, mapacekuk aca nu lakapah nira Wang-Ce, matiya u mapahengay ci Kung-Cu. "Cimama...Cima saw kisu?" satu a semuwal mipalita'.

"Cinghua-Kungcu, aka katalaw i takuwan, i teparay nu namu kaku a Kanatal, u wawa nu Hungti kaku. A maenen naca, nama tima' kaku nu raecusay a sikawasay, palatatakula'en kaku, sisa awaay ku mamelawan, bahkulen kaku i tebun. Anini a miaray kaku i tisuwan ci Kung-Cu, kanaawaay kisu u pauripay i takuwan, kaw u tatakula' hen kaku anini. Malasawad kuni pitima' nira sikawasay i takuwan. Manay anini mapudac ku banges nu maku, mala tuyaantu a tireng nu maku." saan kira tatakula' a pasuwal.

Ira Kung-Cu awaay ku sasuwalen, caay hen pasuelin i a'ayaway nu mata a Wang-Ce, sueling haw nauyaan a tatakula'. Saan a mapacekil. U sapalawasad tuni timaan, ira haw ku lalan tu sapisumad.

“A makumud haw kita a kemaen, a cacay haw ku satakid nu mita a mierim, a makumud haw kita tu cacayay a kakabutian a malaledi’. Kanu caay pipadang kisu, kaw tatakula’ hen kaku. Mabana’ tu kaku tu balucu’ nu maku, maulah tu kaku i tisuwan. Kung-Cu! Kapah haw kita a maramud?” satu ku suwal nira Wang-Ce.

Namahaen i terung nu labii’, palalen nu heni ku Hungti. Tanu ulah asa kira Hungti a misulul tu saka ramud nu heni. U likul nu saka pitu a remiad, masamaanay kuni paramud i tu henian.

I paputal nu Ceng-Paw, ira ku waluway a buhcalay nu sebayu, mami tengteng tu karireng, patala a padakaw tina tatuasay a maramuday. I tungu nu wawaluway a sebayu, pahecekan tu tingpi’ nanu banuh nu Tuo-Niyaw hananay a ayam. I lalikul nu karireng ira ku temirengay nu misebengay, u sasingarihan nu Wang-Ce cira, ci Li-Ca ku ngangan, namala tatakula’ay ci Wang-Ce maralum ku balucu’ nira. Anini tanu ulah satu, a misebeng tu waluway a sebayu a karireng, a militemuh a pataluma’ ci Wang-Ce.

Mapa’urip mala kapah tu ci Wang-Ce, sibabahi yaca tu bangcalay Cinghua-Kungcu, tanu ulah sa ci Li-Ca. Tita! Tita! Saan ku suni nu karireng ato radiw ni Li-Ca, salipahak satu i lalan ku heni, caay ka satuku.

Tangasa sa ku karireng nu sebayu, matenesay tu a caay ka i Kanatal kina Wang-Ce, taluma’ tu anini, tanu ulah sa kina Hungti, macebartu ku tusaay a kamay a militemuh tu nikataluma’ nu wawa. Nama tima’ nu sikawasay a malatatakula’, tuna likulan awaawa satu a mamelaw, caay kasatudung ku urun nira Hungti tu wawaan, matenestu a caay ka melaw ku tawa nu pising. Anini taluma’ tu ku wawa, masatamdaw tuyaana a tamdaw, sinikerid aca tu bangcalay a babahi, caay katatudung ku ulah nira Hungti!

Namahaen, ira Wang-Ce atu Kung-Cu a caaytu piliyas i tepar nu Hungti a pacabay. Lipahak, malemed aca ku nika’urip nu heni tu remiremiad.

青蛙王子

古時候，有一個國王生了好多女兒，其中最小的女兒長得特別漂亮，大家都叫她「金髮公主」。金髮公主長大後，長得像花朵一般亮麗，連太陽經過時，都忍不住停下腳步看幾眼。

城堡附近一座茂密的森林裡，在一棵高大古老的菩提樹下，有一口清澈的井水。炎熱的夏天，小公主常常一個人到井邊來乘涼。覺得沉悶時，她就玩著她那閃閃發亮的金球；這是皇宮裡的工匠特別為她製造的。金球是她最心愛的玩具，她時常把金球拋向半空中，又用雙手去接住，就這樣反覆玩著。雖然沒有朋友，她一個人還是玩得很開心。

有一天，金髮公主和往常一樣玩著金球，但當她把球拋向半空中，再伸手去接的時候，一不小心沒接好，金球掉到井裡去了。

金髮公主眼看著金球掉進井裡，咕嚕咕嚕沉到水裡去了，自己又不敢下去撈，急得放聲大哭起來。她越哭越傷心，太陽看了都恨不得能下來，幫她撿起金球，看看她快樂的笑臉。

「金髮公主，妳怎麼啦？為什麼哭得那麼傷心呢？」金髮公主抬頭一看，看到井沿上坐著一隻大青蛙。金髮公主哭著說：「我的金球掉到井裡去了，我永遠都拿不到了……。」

「別哭了，金髮公主，只要妳喜歡，我可以幫妳撿回來呀！」

「那就拜託你了，你要什麼我都可以送你，看你是要衣服？或是珠寶？」

「我只要求公主允許我跟妳一起玩、一起用餐、在妳身旁分享妳金碟子裡的食物和杯子裡的果汁，並且讓我躺在妳那柔軟、溫暖的床上……。」

金髮公主一口就答應了，她的心裡只想著她那寶貴的金球。青蛙相信了金髮公主的話，立刻跳到井裡，不一會兒，就頂著金球跳上井口，把金球還給金髮公主。金髮公主很高興，連一聲謝謝也不說，就飛也似的跑回城堡去了。

「等一等！金髮公主，別走呀！妳剛才不是答應我了嗎？」青蛙在井邊用盡力氣大聲喊叫，可是金髮公主早把答應過的事忘得一乾二淨了。青蛙很失望，躲在草叢裡，傷心的哭了起來。

第二天，金髮公主和國王正要吃晚餐的時候，大理石的走廊上，卻傳來啪嗒啪嗒的腳步聲，那聲音爬過大理石臺階，來到餐廳的大門前停下來。

「砰！砰！砰！」「金髮公主，請開門，妳不是答應我了嗎？請讓我進去吧！」

金髮公主跳了起來，趕緊跑過去，打開門，從門縫探出頭。一看，門外有一隻青蛙蹲在那兒，正等著要進門來。小公主「砰」的一聲關上門，就趕忙跑回餐桌去。心裡怦怦跳，臉色蒼白，不安的低著頭。

國王看出公主有心事，便開口問說：「妳怎麼啦？怎麼慌慌張張的呢？門外是是什麼？是巨人嗎？是火龍嗎？」

「不，報告父王，站在門外的是一隻醜陋的青蛙！」

「青蛙到皇宮裡來做什麼？」

於是，公主把井邊的事，一五一十的告訴國王。沒想到國王聽了不但沒有同情公主，反而臉色越來越難看。

這時，青蛙不停的門外敲門，哀求著說：「請開門吧！金髮公主，別忘了妳的諾言！」

國王聽了青蛙的話，很嚴厲的說：「做一個公主，一定要守信用！快去開門，讓他進來一塊兒用餐吧！」

小公主一把門打開，青蛙立刻跳進來，一跳就跳上了公主的椅子，再一跳，就跳上桌子，毫不客氣的大吃大喝起來。可是，公主卻一臉不高興，一口飯也吃不下。

青蛙喝了湯、吃了牛排，又吃青菜，接著又把果汁喝光了，青蛙這才拍拍肚皮說：「現在，我吃飽了，帶我上樓到妳的床上去睡覺吧！這是妳答應過我的。」

想到青蛙要到她的房間裡，公主嚇得哇哇大哭起來。可是，國王卻幫著青蛙說話：「妳有困難的時候，他誠心幫助妳，妳不能事後忘了人家的好意。」

國王的話不能不聽，公主只好硬著頭皮領著青蛙到臥房去，一路走，一路嚇得全身都起了雞皮疙瘩。

翻譯文學

一進房間，公主把青蛙丟在地板上，就趴在床上哭了起來。青蛙卻不客氣的挨近床邊，對公主說：「我要睡了，讓我上床吧！我才不睡地板呢，我要和妳睡在一起，這是妳答應過我的。否則，我就去告訴國王。」

「不！不！不！」公主大叫著拉起棉被，氣得全身直發抖。沒想到，青蛙竟然真的跳上床了，公主氣急敗壞，一下子跳下床，怒氣沖沖的抓起青蛙，一面猛力的向堅硬的牆上拋去，一面大聲喊道：「看你還敢不敢再來吵我？我再也不要看到你了！」

被拋出去的青蛙就像一團黏土一樣，先碰到石牆，然後就掉落在牆角下。這時突然奇蹟出現，青蛙的身體起了變化，慢慢的變成了一個英俊挺拔的王子。

公主簡直不敢相信她的眼睛，嚇得幾乎昏了過去。「你……你是誰？」

「金髮公主，妳別害怕，我是鄰國的王子，被惡魔巫婆詛咒，把我變成一隻難看的青蛙，丟進井裡。謝謝公主，是妳救了我，化解了巫婆的魔法，我才能恢復原來的面貌。」

公主沒有說話，她真的不敢相信，眼前的王子，竟然是醜陋的青蛙變成的。

「解除魔法的方法，是要跟一位公主一起玩、一起用餐、一起吃碟子上的食物、用同一個杯子喝飲料，和睡在同一張床上。這些都是公主幫忙，不然，我現在還是一隻青蛙呢！我知道我已經愛上妳了，公主！妳願意跟我結婚嗎？」

於是，他們在半夜裡叫醒了國王。國王很高興的答應了，並且在七天後為他們舉行了盛大的婚禮。

城堡的大門外，有八匹白色的駿馬拉的馬車，正在等候這一對可愛的情侶上車。每一匹駿馬的頭上都插著鴛鴦的羽毛。馬車的後面站著王子最親信、最忠誠的衛士理查；自從王子變成青蛙以後，理查一直非常悲傷，現在，他正開心的護衛著八匹馬拉的馬車，準備迎接王子回國。

王子得救了，又娶了漂亮的金髮公主為妻，理查真是太高興了。馬車快跑的滴答聲，和著理查快樂的歌聲，一路響個不停。

當馬車回到王子闊別已久的國家時，老國王高興的伸出雙手，熱情的迎接兒子的歸來。自從王子被魔法變成青蛙後，下落不明，老國王日夜思念兒子，已經好久不曾露出笑容了。現在，不但兒子變回人形，身邊還多了一位美麗的妻子，老國王是多麼高興啊！

從此以後，王子和公主就留在老國王身邊陪伴他，一家過著快樂、幸福的日子。

